

De gifstekel op de staart kan bij een steek in de buik of hartstreek fataal zijn: pas dus goed op!

ZEEUWSE ROGGEN

Bij het vissen op rogggen gaan de gedachten vaak automatisch uit naar het buitenland. Maar ook in het Nederlandse kustwater kun je gericht op rog vissen. We monsterden aan bij Frank Dekker en zijn vriendin Marloes om in de Zeeuwse delta pijlstaartrog proberen te vangen.

TEKST: TIES ITTMANN > FOTOGRAFIE: BRAM BOKKERS

De eerste berichten dat de pijlstaartrog in het Nederlandse kustwater voorkwam, waren afkomstig van charter- en sportvisboten die op gevlekte gladde haai visten. “Daar werden regelmatig bijvangsten gemeld van deze ietwat vreemd uitziende vissen. En aangezien Marloes en ik veel vanuit de boot vissen in de Zeeuwse delta, stond *Dasyatis pastinaca* vanaf dat moment hoog op ons verlanglijstje”, zegt Frank Dekker.

EERSTE KEER

Na eerder al een periode fanatiek op gevlekte gladde haai te hebben gevist, trokken Frank en Marloes in juli 2014

de stoute schoenen aan: ze gingen gericht achter de pijlstaartrog aan. Die zomerdag ging met een gouden randje de boeken in: “Naast tien gladde haaien en een heuse ‘tope’ – ruwe haai – van ruim anderhalve meter zagen twee pijlstaarten kortstondig de binnenkant van de boot. Dat was echt een schitterende ervaring.”

SAFETY FIRST

Het ‘handelen’ van de rogggen was wel een dingetje. “Die lange staart met gifstekel zwiepte vervaarlijk alle kanten op. Dat gif kan lelijke en pijnlijke wonden veroorzaken – en steken in de buik of hartstreek kunnen je zelfs fataal worden. Zorg dus dat je altijd een groot schepnet >>

voorhanden hebt om de rog veilig binnenboord te halen. Houd afstand van de zwiepende staart, om die vervolgens met een lang voorwerp voorzichtig tegen de grond te drukken en daarna met een natte doek te omwikkelen.”

KENTERING

Voorzien van deze veiligheidstips wordt er na aan te zijn gemonsterd direct koers gezet richting de Oosterscheldering. “Door de stevige getijdenstroom heb je hier weinig ‘last’ van andere vissoorten. Zo kan het aas lang effectief in het water blijven liggen en krijgt de pijlstaartrog ook daadwerkelijk de kans om het aas te vinden. Vooral bij de kentering van het tij – van hoog- naar laagwater of andersom – volgen de aanbeten. Dan stroomt het korte tijd iets minder hard waardoor er actiever wordt gejaagd. Dat is althans onze theorie.”

ZAGERS & MAKRELEN

Vaak kiezen Frank en Marloes daarom voor de dagen waarop ze tweemaal zo’n omslag van het getij mee kun-

nen pakken. Om hun kansen op rog te vergroten, zetten ze per persoon twee hengels uit. “Twee met 3-haaks paternosters (haakmaat 2), de andere hengels worden voorzien van een schuivende loodmontage. De haken aan de paternosters worden voorzien van zagers. Onder het schuiflood komt een stalen onderlijn met een 4/0 haak en daarop een flinke strip makreel geprikt.”

TWEE PAARDEN

Zo wedden ze op twee paarden. “Pijlstaartroggen pakken net als gevlekte gladde haaien graag zagers, maar zuigen net zo gemakkelijk een stuk makreel van de bodem – ruwe haai ook, vandaar de stalen onderlijn”, aldus Dekker. “Het is daarbij belangrijk om het aas goed tegen de bodem aan te bieden. Daar foerageren roggen en haaien het liefst.” Daarom plonst er even later ‘uptide’ (stroomopwaarts) van de boot een ankerlood (180-200 gram) in het water. “Zo drukt de stroming de lijn en daarmee het aas mooi tegen de zeebodem. Mocht het echt hard stromen, dan vervangen we de plastic bezemafhouders door metalen exemplaren.” >>

Pijlstaartrog in de Oosterschelde.

FOTO: PETER VERHOOG

PIJLSTAARTROG KOMT VOOR IN DE OOSTERSCHELDE EN VLAK ONDER DE KUST: VER VAREN IS DUS NIET NODIG

>> MATERIAAL

Voor het vissen op (pijl)staartrog gebruiken Frank en Marloes uptide hengels met een testcurve van 12 lbs. Die combineren ze met een stevige spinmolen (5000-formaat) waarop een gevlochten hoofdlijn van 16/00 zit. Hieraan knopen ze een paar meter lange voorslag van minimaal 50/00 nylon. “Mocht je toevallig een ruwe haai haken, dan heb je zo nog een goede kans deze te landen”, verklaart Frank. De 3-haaks paternosters worden direct aan de voorslag bevestigd, bij de schuifloodmontage komt er aan de voorslag een wartel met daaraan een stalen onderlijn van ongeveer 30 centimeter die is voorzien van een stevige haak (minimaal 4/0).

>> ONTHAKEN

Pijlstaartroggen hebben een lange staart met een gevaarlijke gifstekel. Die zwaait vervaarlijk rond en kan flinke verwondingen en infecties veroorzaken – steken in de buik of hartstreek kunnen zelfs fataal zijn. Zorg dus dat je een groot landingsnet bij je hebt om roggen veilig aan boord te kunnen tillen. Houd gepaste afstand van de zwiepende staart en druk deze met een lang voorwerp voorzichtig tegen de grond. Omwikkel de staart daarna met een natte doek. Vervolgens kun je even voor een foto poseren door de rog stevig bij de basis van de staart te pakken en met de andere hand het panvormige lichaam te ondersteunen. Til haaien, vleten en roggen nooit alleen aan de staart op. Zo kunnen de wervelkolom en/of organen ernstig beschadigen, wat dodelijk kan zijn voor deze vissen. Zorg er verder voor dat de kwetsbare kieuwen nooit beschadigd raken tijdens het onthaken.

>> AAS

Een flinke strip makreel op een stevige haak (minimaal 4/0) geprikt is hét aas voor de pijlstaartrog.

Roggen geven zelfs aan een stevige uptide hengel flink partij.

SLIJTGEULEN

De plek waar is geankerd bevindt zich in de buurt van een slijtgeul. “Daar loopt de bodem af naar een diepte van zo’n 25 meter. Op de taluds die zich tussen de 15 en 25 meter diep bevinden hebben we de beste resultaten geboekt. Waarschijnlijk omdat zich hier veel voedsel verzamelt”, verklaart Dekker zijn voorkeur voor deze stekken. Voorbeelden van zulke plekken in en rondom de Oosterschelde zijn de omgeving van de kering, rond Stavenisse en bij de Bergse Diepsluis. “Het is natuurlijk al uniek dat deze sensationele vangsten überhaupt mogelijk zijn in eigen land, maar je hoeft dus ook niet eens ver de zee op”, zegt Dekker enthousiast.

BONKENDE TOP

We hoeven ook niet eens bijzonder lang te wachten op actie. Al snel nadat de hengels uitstaan, begint een van de toppen stevig te bonken. Frank komt direct in actie en staat vervolgens met een kromme hengel in zijn handen. “Dit is een rog. Dat kan niet missen. Het platte lijf zorgt namelijk voor veel weerstand in het water. Soms kost het de nodige moeite om de vis van de bodem af te krijgen.” Na een stevig potje knokken doorbreekt een grijs-groene rug het wateroppervlak en glijdt een fraaie pijlstaartrog het net in. “Kijk eens wat een bijzondere en mooie vis. Het is toch fantastisch dat we die tegenwoordig gewoon in Nederland kunnen vangen!”

>> ZOMERGAST

Hoewel er nog weinig bekend is over de opgroeigebieden, het migratiegedrag en de paaiplaatsen van de pijlstaartrog, wordt deze vissoort de laatste jaren wel steeds vaker aan de hengel gevangen. Het gaat daarbij veelal om jonge exemplaren van tussen de 5 en 10 kilo – een volwassen rog kan 2,5 meter lang en 120 kilo zwaar worden. *Dasyatis pastinaca* komt vooral voor in de Noordoost-Atlantische Oceaan, maar trekt in de periode van mei tot en met oktober via het Kanaal de Noordzee in en komt zo ook in de Zeeuwse stromen terecht.

>> RUWE HAAI

Bij het vissen op rog is de vangst van een ruwe haai zeker niet uitgesloten – de ‘tope’ is ook niet vies van een flinke strip makreel. De eerste vangstmeldingen dateren van 2012 en sindsdien zijn er ieder jaar wel een aantal exemplaren gevangen in en rondom de Zeeuwse delta. Dit betreft zowel jonge dieren als volwassen exemplaren tot maar liefst 167 centimeter lang. Vrijwel alle vangsten van ruwe haai werden in de zomermaanden – juni, juli en augustus – gedaan. Kijk daarom niet vreemd op als je geen rog, maar deze rover met messcherpe tanden en markante kop (die overigens ongevaarlijk is voor de mens) aan de haak slaat.

Met zagers aan een paternoster maak je kans om rog, gevlekte gladde haai en zelfs ook ruwe haai te vangen

